

Institut pro kriminologii
a sociální prevenci

Expertí o podmíněném propuštění

PhDr. Lucie Háková, Ph.D.

8. 10. 2025, Praha, workshop IKSP, Květnice

Expertní dotazníkové šetření

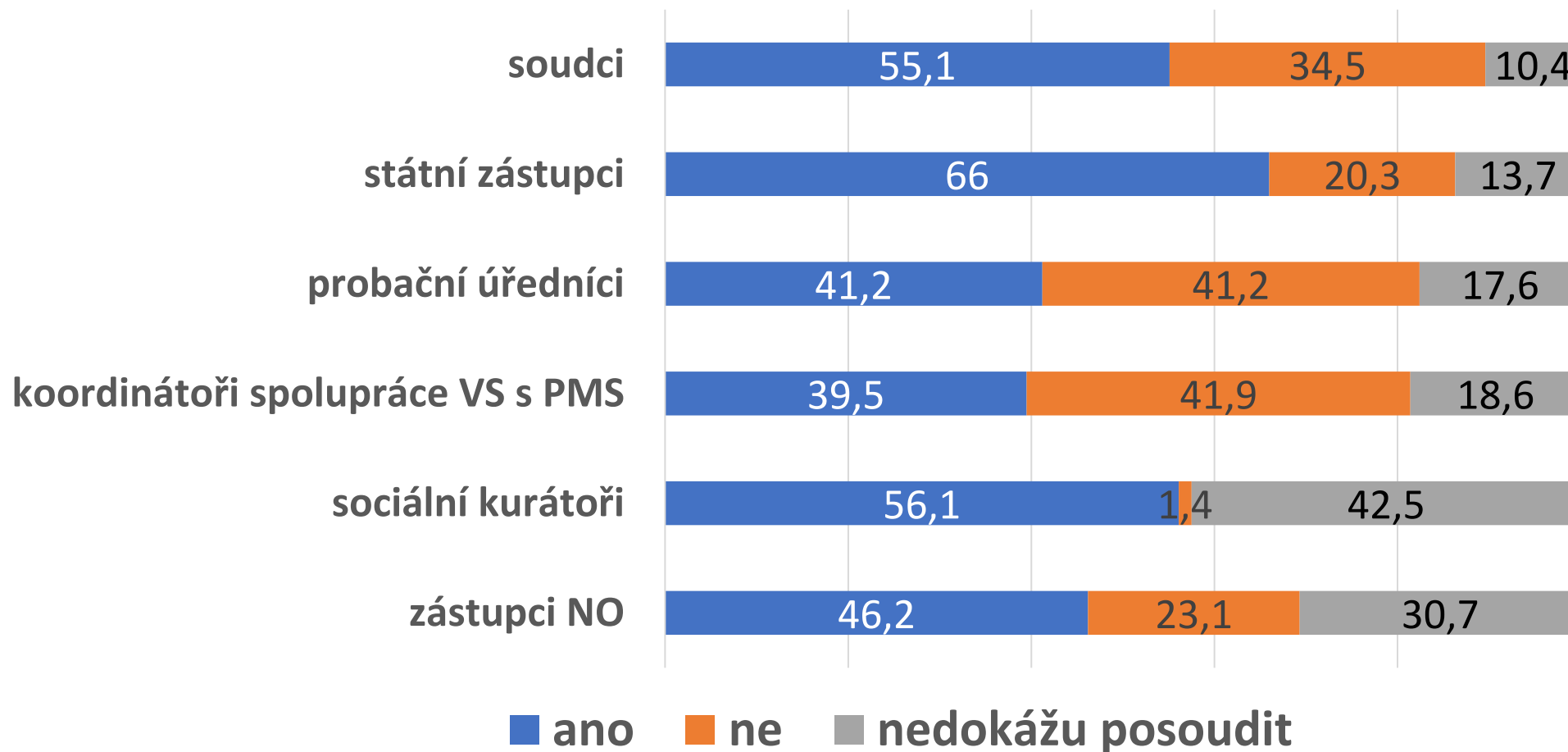
- názory odborné veřejnosti
- prosinec 2021 až červenec 2022
- šest skupin expertních respondentů:
 - soudci/soudkyně (N=29)
 - státní zástupci/zástupkyně (N=103)
 - probační úředníci/úřednice (N=34)
 - koordinátoři/koordinátorky spolupráce s PMS z VS (N=43)
 - sociální kurátoři/kurátorky (N=73)
 - zástupci/zástupkyně neziskových organizací (N=13)
- online šetření
- srovnání jednotlivých profesních skupin

Expertní dotazníkové šetření

- vzájemná spolupráce zapojených subjektů před rozhodováním o PP
- hodnocení důležitosti podkladů pro rozhodování soudu
- hodnocení užitečnosti a kvality stanovisek vypracovávaných pro potřeby PP, zejména stanovisek PMS
- nedostatky v právní úpravě a problémy v aplikační praxi PP
- další témata související s podmíněným propuštěním
- **vybrané oblasti:**
 - zapojení PMS před rozhodnutím soudu (zpracování stanoviska, zapojení PMS do přípravy)
 - posouzení vedení řádného života po propuštění (soudci)
 - vnímané problémy systému přípravy odsouzených na PP

Zapojení PMS před rozhodnutím soudu o PP

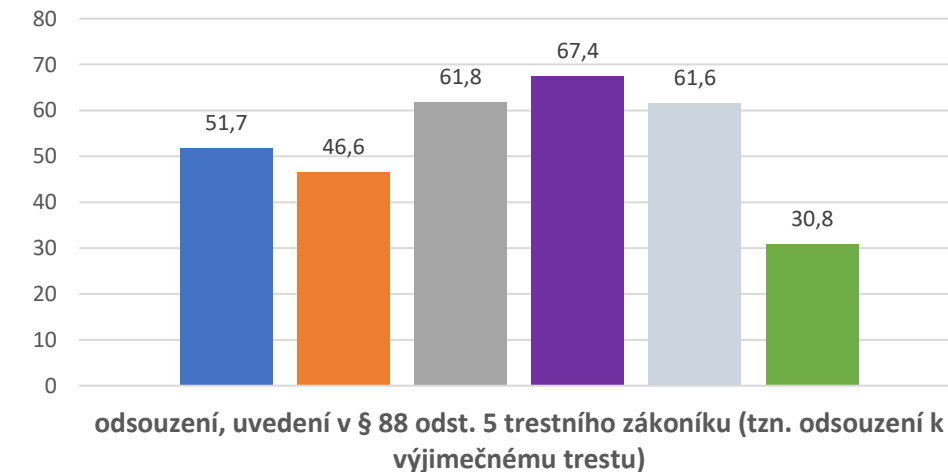
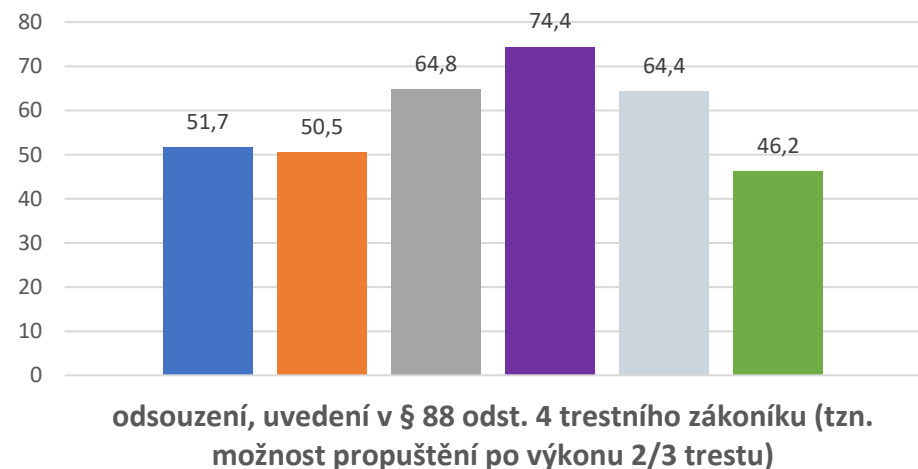
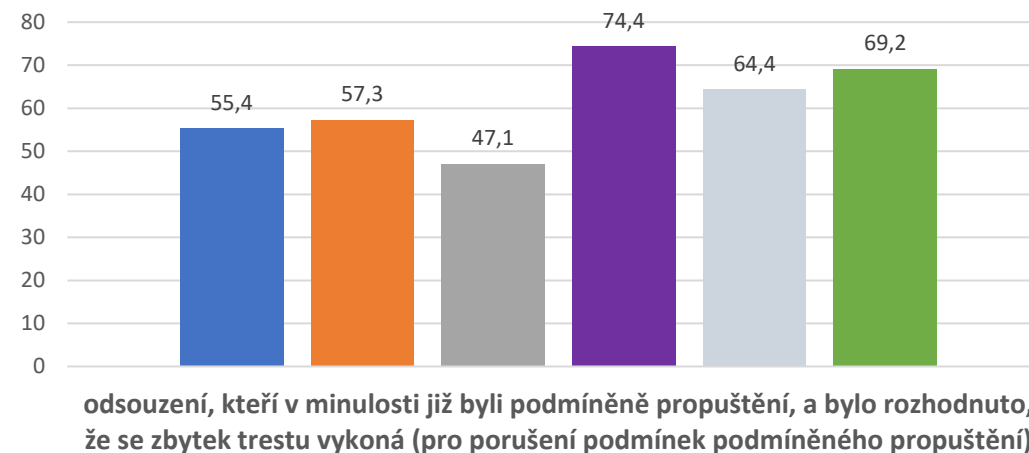
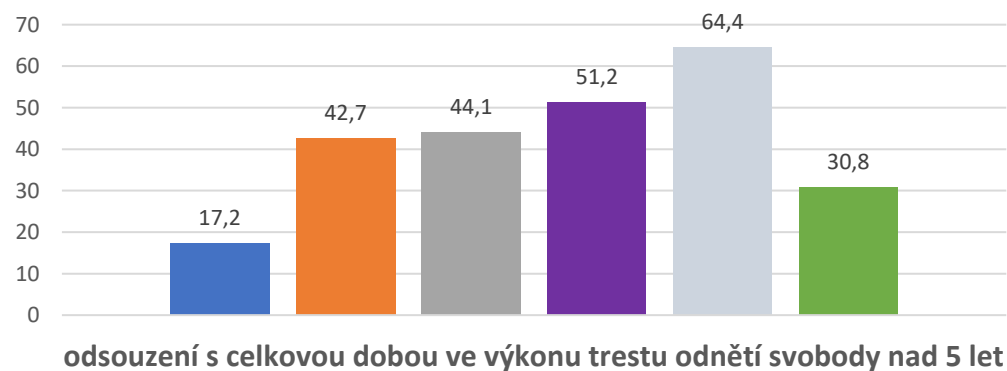
Zpracování stanoviska PMS k možnosti PP u více odsouzených, v %

Obligaturní zpracování stanoviska PMS k návrhu na možnost PP?

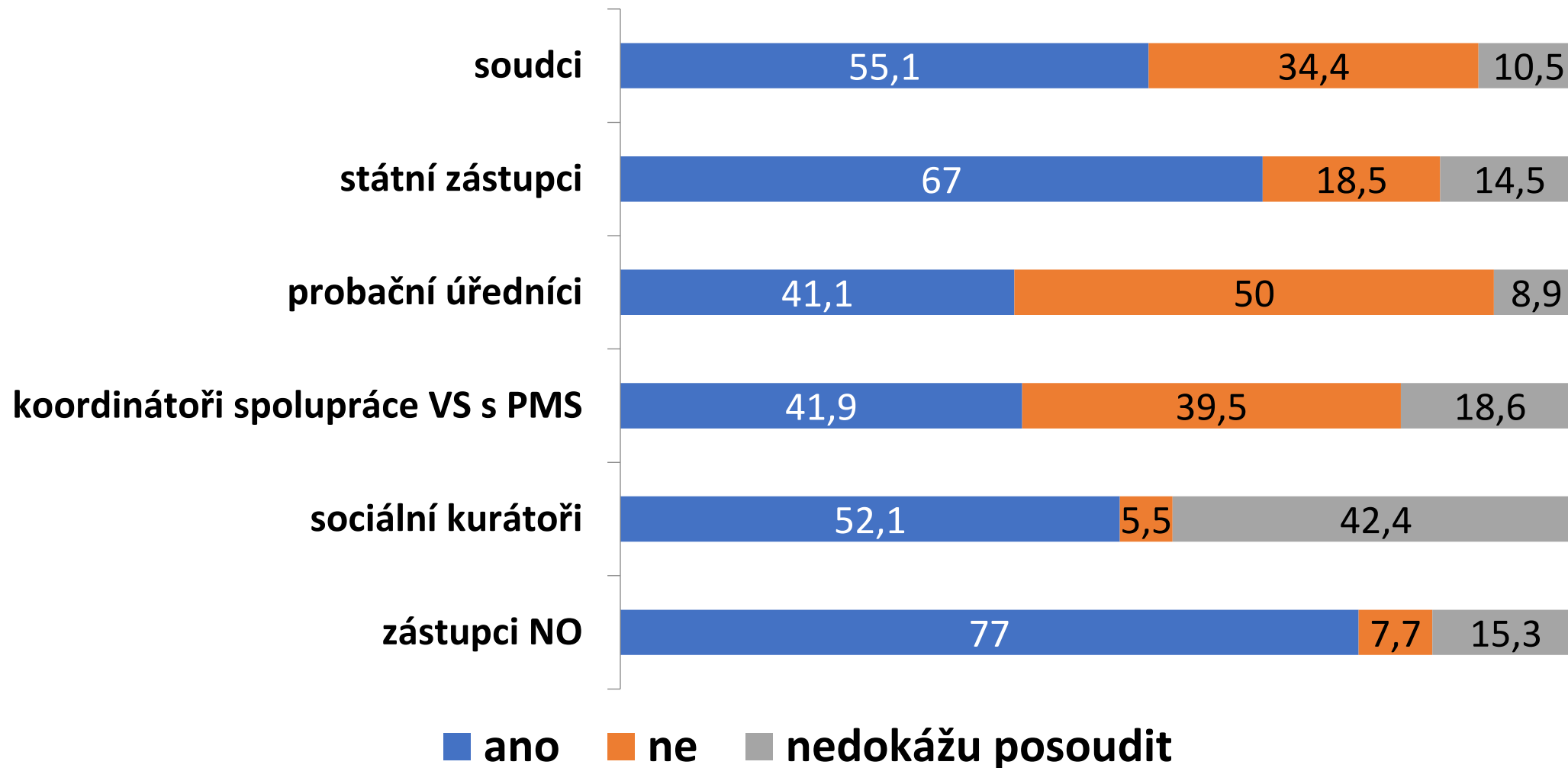
- *odsouzení s celkovou dobou ve výkonu trestu odnětí svobody nad 5 let*
- *odsouzení, kteří v minulosti již byli podmíněně propuštění, a bylo rozhodnuto, že se zbytek trestu vykoná (pro porušení podmínek podmíněného propuštění)*
- *odsouzení, uvedení v § 88 odst. 4 trestního zákoníku (tzn. možnost propuštění po výkonu 2/3 trestu)*
- *odsouzení, uvedení v § 88 odst. 5 trestního zákoníku (tzn. odsouzení k výjimečnému trestu)*

Obligatoční zpracování stanoviska PMS k návrhu na možnost PP?

■ soudci
■ státní zástupci
■ probační úředníci
■ koordinátoři spolupráce VS s PMS
■ sociální kurátoři
■ zástupci NO

Zapojení PMS do přípravy na PP u více odsouzených?

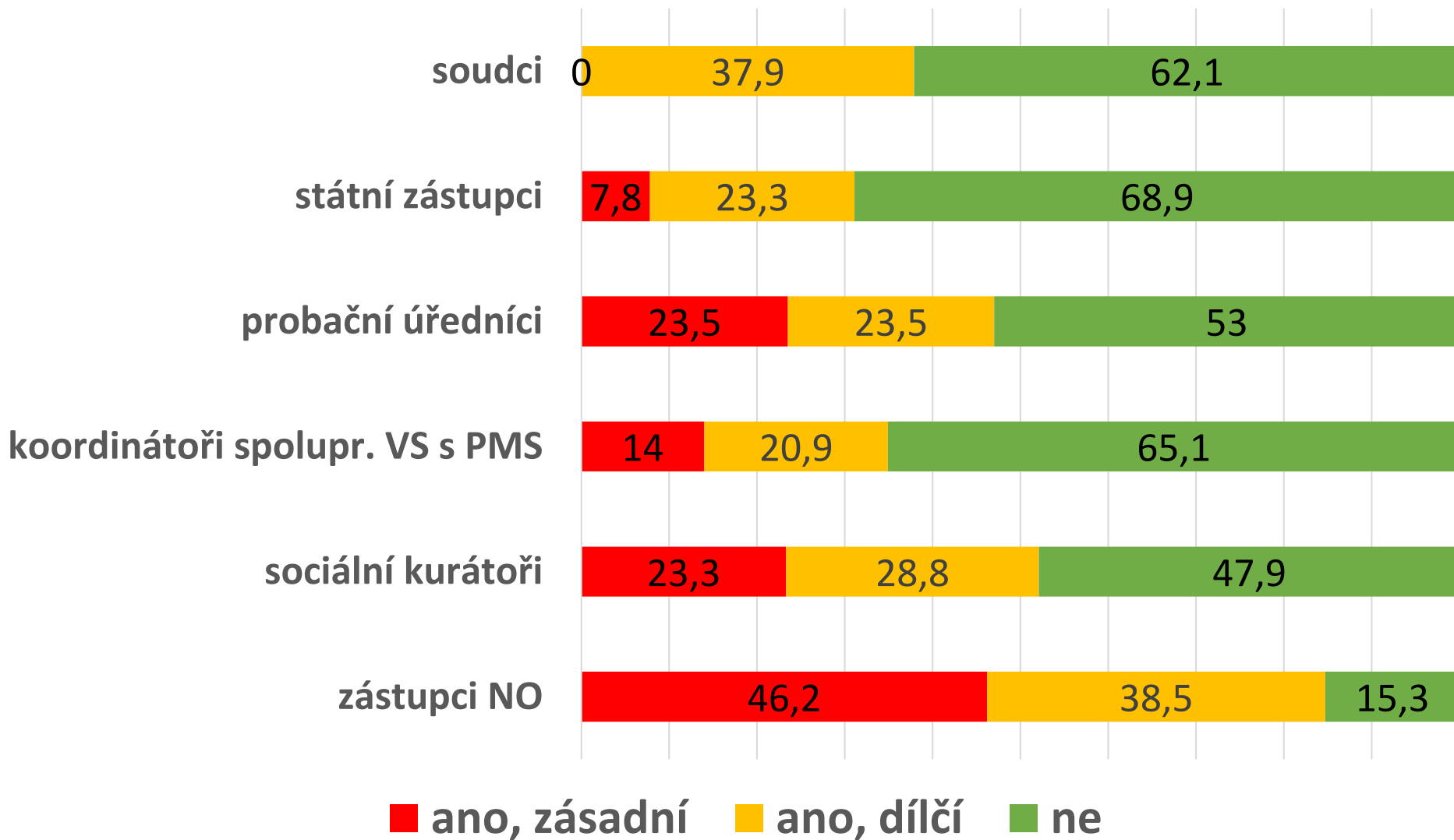
Posouzení vedení řádného života po propuštění

- ✓ soudci: tři nejdůležitější poznatky či informace týkající se odsouzeného, které považují za důležité ke zhodnocení očekávání, že odsouzený v budoucnu povede řádný život
- ✓ informace o zajištěných podmínkách pro život odsouzeného na svobodě
 - ✓ zajištěné bydliště, sociální zázemí
 - ✓ řešení finanční situace (především řešení dluhů), zajištěné zaměstnání
 - ✓ spolupráce s dalšími subjekty
 - ✓ náhled odsouzeného na vlastní trestnou činnost (včetně odčinění následků trestné činnosti), jeho motivace ke změně a realistický pohled na život po propuštění
 - ✓ informace o trestní minulosti odsouzeného, včetně zhodnocení jeho případných minulých podmíněných propouštění

Právní úprava podmíněného propuštění

- **soudci a státní zástupci:** přílišná benevolenci a neurčitost zákonné úpravy; požadovali zpřísnění podmínek pro podmíněné propuštění
- **probační úředníci a koordinátoři spolupráce VS:** nedostatečné legislativní zakotvení činnosti PMS při realizaci institutu podmíněného propuštění; v chybějící legislativní zakotvení „větší váhy“ stanoviska VS a PMS
- **sociální kurátoři:** nedostatečné legislativní zakotvení pozice sociálního kurátora v systému institutu podmíněného propuštění
- **zástupci neziskových organizací:** kritika obecných zákonných podmínek podmíněného propuštění, neurčitosti zákonných pojmů, resp. nejednotný výklad některých pojmů („prognóza řádného života“)

Systém přípravy odsouzených na PP: problémy?

System přípravy odsouzených na PP: problémy?

- napříč profesními skupinami:
- nedostatečná příprava odsouzených na podmíněné propuštění
- chybějící propojení penitenciární a postpenitenciární péče
- nedostatečná spolupráce zainteresovaných subjektů

System přípravy odsouzených na PP: problémy?

„Problém nespatřuji ani tak v systému přípravy, jakožto spíše k **nedostatečnosti edukace některých odsouzených ohledně toho, co se od nich v rámci řízení o PP očekává** (jak se mají připravit, že se nejedná pouze o formální splnění určitých kritérií, ale že by měli činit reálné kroky, kterými soud o své připravenosti přesvědčí).“ (soudce)

„Drtivá většina odsouzených **přenáší svou odpovědnost na další osoby** (kurátoři, PMS, neziskové organizace). Ze strany odsouzených však postrádám potřebnou aktivitu a snahu; vše je jim předpřipraveno, aniž by vyvinuli dostatečné úsilí. Pro mě je však stěžejní, co je schopen a ochoten podstoupit, obětovat či zařídit odsouzený, nikoli další subjekty.“ (státní zástupce)

„Mnoho odsouzených **není připraveno na život po propuštění**, nemají zajištěno nic (bydlení, práci), nepracují se svými dluhy a jsou závislí na OPL.“ (probační úředník)

„Nedostatek času, který vyplývá z naší **zatíženosti** v jiných agendách, zejména v dohledech.“ (probační úředník)

System přípravy odsouzených na PP: problémy?

„Nedostatečná návaznost péče po propuštění. Není zajištěna kontinuita péče o odsouzené po výkonu trestu.“ (koordinátor spolupř. VS s PMS)

*„Velký zájem odsouzených o spolupřáci s PMS v rámci přípravy na PP, **není v možnostech jednoho probačního úředníka** vyhovět všem žádostem odsouzených, v současnosti navýšen počet odmítnutých žádostí o spolupřáci, a to z kapacitních důvodů.“ (koordinátor spolupř. VS s PMS)*

*„**Minimální informovanost sociálního kurátora**, pokud nesdělí klient sám, PMS kontaktuje kurátora spíše výjimečně, dáno podle všeho tím, že klient spolupracuje s PMS v místě věznice, ne v místě bydliště.“ (sociální kurátor)*

*„Je třeba **lepší spolupřáce sociálních pracovníků ve věznicích s organizacemi**, které se tomuto tématu věnují.“ (NO)*

Expertní dotazníkové šetření: shrnutí

- vzájemná spolupráce zainteresovaných subjektů (soudů, státních zastupitelství, PMS, VS ČR) vnímána v zásadě jako dobrá
- podklady vypracováváné pro potřeby řízení o podmíněném propuštění jsou zúčastněným experty hodnoceny jako kvalitní a pro rozhodování důležité
- problém v přetížení systému a nedostatečném počtu odborného personálu v řadách VS ČR i PMS, což komplikuje mimo jiné některými odborníky pocítovanou potřebu širšího zapojení probačních úředníků jak při přípravě odsouzených na podmíněné propuštění, tak i při zpracování podkladů pro rozhodnutí soudu

Institut pro kriminologii a sociální prevenci

Náměstí 14. října 801/12, Praha 5

iksp@iksp.gov.cz

iksp.gov.cz
